

Tilannekuvakysely hyvinvointialueiden ja kuntien yhdyspinnoista

Tuloksia hyvinvointialueiden johdolle 2026 toteutetusta kyselystä

Yhdyspintafoorumi 8.4.2026

Terhi Virtanen, Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

Tietoa kyselystä ja sen kohderyhmistä

- Kysely on osa Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n ja Kuntaliitto ry:n yhteistyötä kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintatyön tukena. Aiemmat kyselyt on toteuttanut Yhdyspinta -projekti, joka päättyi vuoden 2025 lopussa.
- Kyselyn kohderyhmiä hyvinvointialueilla olivat:
  - Aluevaltuustojen ja aluehallitusten puheenjohtajat,
  - Yhdyspintalautakuntien/yhdyspintavaliokuntien tai vastaavien puheenjohtajat,
  - Hyvinvointialuejohtaja sekä toimialajohtajat ja palvelualuejohtajat sekä
  - Helsingin osalta hyvinvointialuejohtaja sekä sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden toimialajohtajat ja palvelualuejohtajat.
- Kysely lähetettiin hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kirjaamoille 23.2.2026.
  - Muistutus kyselyyn vastaamisesta lähetettiin kirjaamojen kautta ke 3.3.2026
  - Lisäksi pe 5.3.2026 lähetettiin kohdennettu muistutus hyvinvointialuejohtajille, aluehallitusten ja -valtuustojen puheenjohtajille.
  - Vastausaikaa annettiin 8.3.2026 saakka (2 vkoa) mutta kysely pidettiin lopulta avoinna myös 9.3. päivän ajan, koska vastauksia tuli edelleen järjestelmään (+5).
  - Vastauksia saatiin yhteensä 78 kpl

Tietoa kyselyyn vastanneista

Alue	Vastanneita n= 78	% osuus kaikista vastanneista
Etelä-Karjala	2	2,5%
Etelä-Pohjanmaa	9	11,5%
Etelä-Savo	2	2,6%
Helsinki	1	1,3%
Itä-Uusimaa	0	0%
Kainuu	4	5,1%
Kanta-Häme	2	2,6%
Keski-Pohjanmaa	2	2,6%
Keski-Suomi	2	2,6%
Keski-Uusimaa	4	5,1%
Kymenlaakso	1	1,3%
Lappi	0	0%
Länsi-Uusimaa	1	1,3%
Pirkanmaa	2	2,6%
Pohjanmaa	3	3,8%
Pohjois-Karjala	6	7,7%
Pohjois-Pohjanmaa	19	24,3%
Pohjois-Savo	4	5,1%
Päijät-Häme	6	7,7%
Satakunta	2	2,6%
Vantaa ja Kerava	1	1,3%
Varsinais-Suomi	5	6,4%

Vastauksia kaikilta alueilta yht. 78 kpl
24 luottamushenkilöä (31%)
54 viranhaltijaa (69%)

Vastaajan ensisijainen asema	Vastanneita (n=78)	% vastaajista
Hyvinvointialueen hallituksen puheenjohtaja	9	11,5%
Hyvinvointialueen valtuuston puheenjohtaja	6	7,7%
Jaoston/lautakunnan tai vastaavan puheenjohtaja. Mikä jaosto/lautakunta?	9	11,5%
Hyvinvointialuejohtaja	6	7,7%
Toimialajohtaja tai vastaava hyvinvointialueella. Vastuu-/tehtäväalue:	19	24,4%
Palvelualuejohtaja tai vastaava. Vastuu-/tehtäväalue:	28	35,9%
Helsingin vastaaja - rooli/vastuu-/tehtäväalue:	1	1,3%

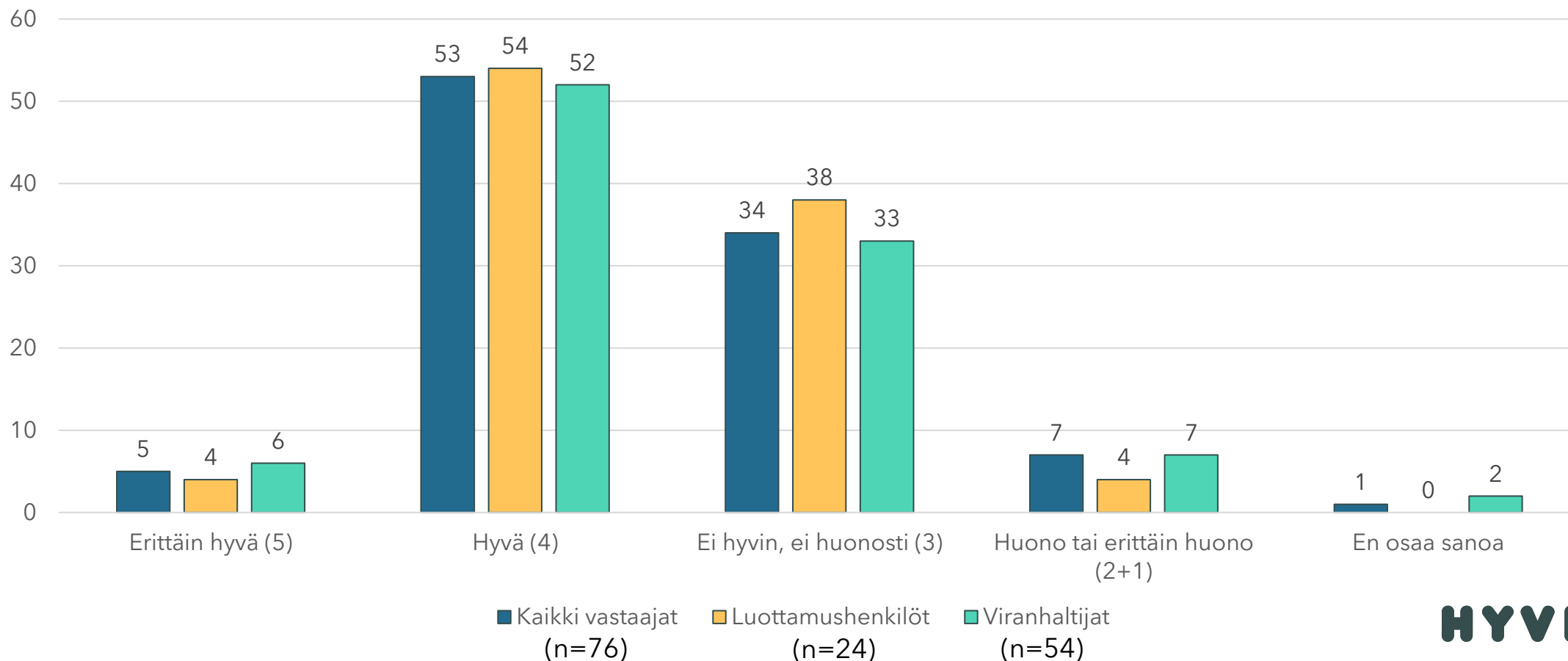
Vastaajien ensisijainen asema ja rooli

- Luottamushenkilöitä (n=24), joista:
  - Aluehallituksen tai aluevaltuuston puheenjohtajia 15 kpl (n. 63 %)
  - Jaoston, lautakunnan tai vastaavan puheenjohtajia 9 kpl (n. 38 %)
  - Luottamushenkilövastaajista 64 % toimii luottamustehtävissä /-tehtävissä myös kunnassa (n= 16, kysymykseen vastanneita yhteensä 25 kpl).
- Viranhaltijoita (n=54), joista:
  - Hyvinvointialuejohtajia tai toimialajohtajia yht. 25 kpl (46 %)
  - Palvelualuejohtajia tai vastaavia 29 kpl (54 %)
- Toimiala- ja palvelualuejohtajien pääasiallinen tehtäväalue, vastanneita n=47, vastauksia yht. 56 kpl (voinut vastata useamman vaihtoehdon)
  - Sosiaalitoimi 13 kpl
  - Terveystoimi 22 kpl
  - Pelastustoimi 10 kpl
  - Muu 11 kpl (järjestämistoiminnot, konserni- tai yleisjohto, hallinto-, tuki-, strategia- ja integraatiopalvelut)

1. Miten arvioit yhteistyön toimivuutta hyvinvointialueen ja alueen kuntien välillä tällä hetkellä? (n=76)

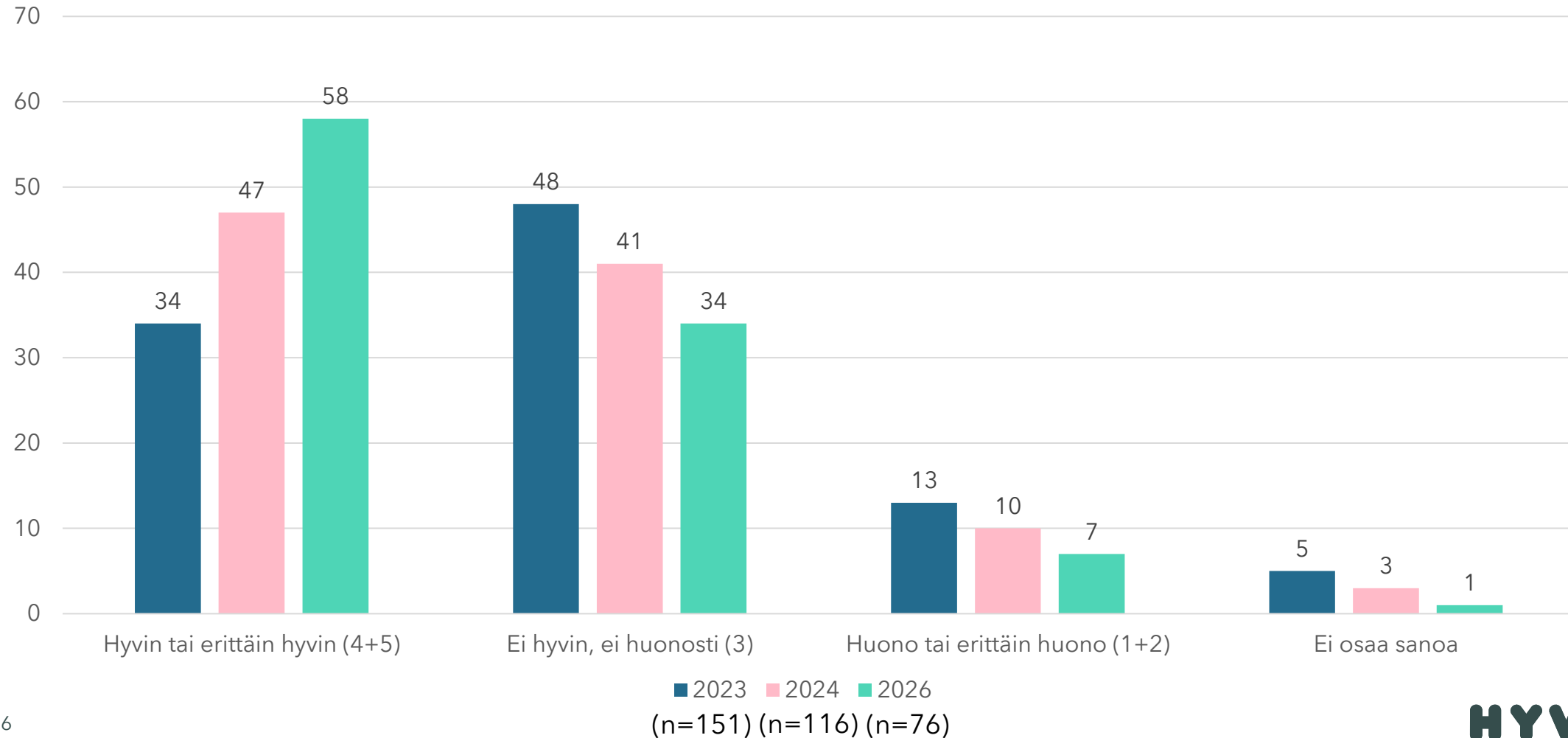
Yli puolet (58 %) kaikista vastaajista arvioi yhteistyön toimivuuden hyvinvointialueen ja alueen kuntien välillä hyväksi tai erittäin hyväksi (44 vastaajaa 76:sta).

Vastausten %-jakaumat: kaikki vastaajat, luottamushenkilöt, viranhaltijat

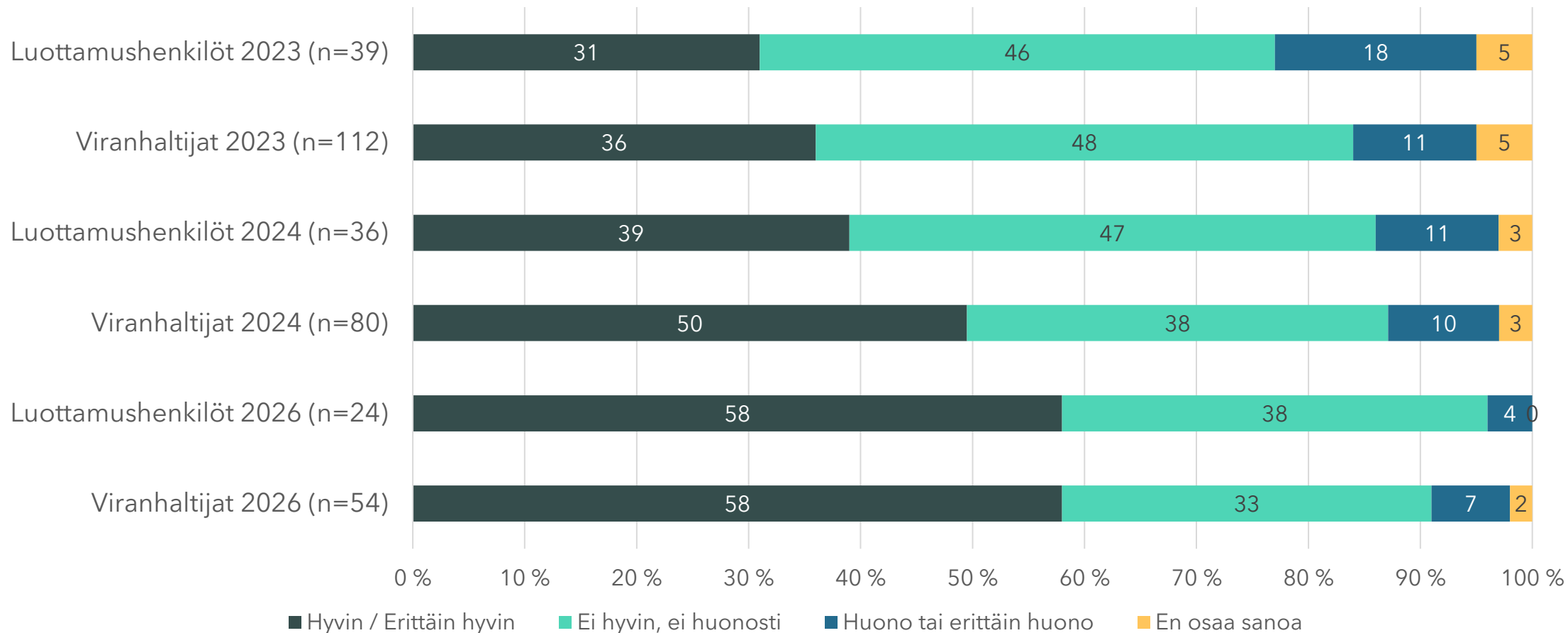
Arvioiden kehittyminen yhteistyön toimivuudesta 2023-2026 hyvinvointialueen ja alueen kuntien välillä

Vastausten %-jakaumat: hyvinvointialueiden johto, kaikki vastaajat

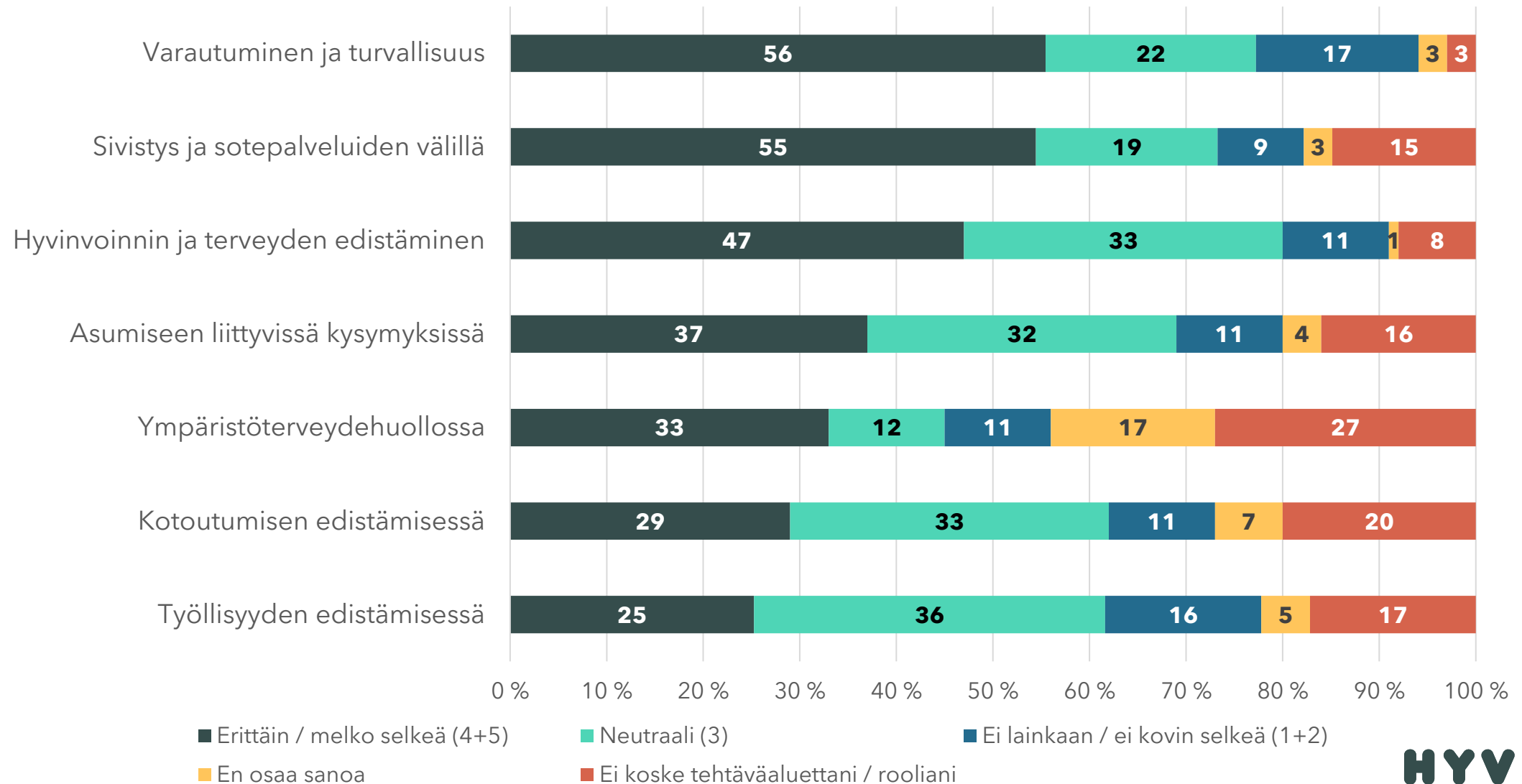

Arvioiden kehittyminen vastaajaryhmittäin vuosien 2023-2026 kyselyissä yhteistyön toimivuudesta

Vastausten %-jakaumat: hyvinvointialueiden johto

2. Miten selkeänä pidät työnjakoa hyvinvointialueen ja kuntien välillä? (n=78)

Miten selkeänä pidät työnjakoa hyvinvointialueen ja kuntien välillä? % vastanneista arvioi yhteistyön toteutuneen erittäin / melko hyvin (vastaukset 4 ja 5 yhteensä asteikolla 1-5)

56 % vastaajista

Varautumisessa ja turvallisuudessa

55 % vastaajista

Sivistys- ja sote-palveluiden välillä

47 % vastaajista

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

37 % vastaajista

Asumiseen liittyvissä kysymyksissä

33 % vastaajista

Ympäristöterveydenhuollossa
(27 % ei koske tehtäviä tai rooliani + 17 % EOS)

29 % vastaajista

Kotoutumisen edistämisessä
(20 % ei koske tehtäviä tai rooliani)

2. Miten selkeänä pidät työnjakoa hyvinvointialueen ja kuntien välillä? % vastanneista pitää työjakoa erittäin tai melko selkeänä

	Kaikki vastanneet n=78	Luottamushenkilöt n=24	Viranhaltijat n=54
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	47 %	54 %	43 %
Sivistys- ja SOTE-palveluiden välillä	55 %	58 %	52 %
Työllisyyden edistämisessä	25 %	25 %	26 %
Kotoutumisen edistämisessä	29 %	17 %	35 %
Varautumisen ja turvallisuuden kysymyksissä	56 %	65 %	52 %
Asumiseen liittyvissä kysymyksissä	37 %	46 %	33 %
Ympäristöterveydenhuollon kysymyksissä	33 % (EOS 17 %)	33 % (EOS 25 %)	33 % (EOS 14 %)
Muu, mikä? *	27 %	-	30 %

Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet kuntien kanssa yhteistyössä? % vastanneista arvioi toteutuneen erittäin / melko hyvin

(vastaukset 4 ja 5 yhteensä asteikolla 1-5)

64 % vastaajista

Säännölliset tapaamiset kuntien yhteyshenkilöiden / vastuuhenkilöiden kanssa

49 % vastaajista

Päätöksentekoprosessien avoimuus

47 % vastaajista

Yhteistyön avoimuus, vuorovaikutteisuus ja kumppanuus

63 % vastaajista

Selkeästi määritellyt vastuuhenkilöt hyvinvointialueella

47 % vastaajista

Selkeästi määritellyt vastuuhenkilöt kuntaorganisaatiossa (15 % EOS)

45 % vastaajista

Yhteistyön suunnitelmallisuus perustuen yhteisiin tavoitteisiin ja toimintamalleihin

3. Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet kuntien kanssa yhteistyössä? % vastanneista arvioi toteutuneen erittäin tai melko hyvin

	Kaikki vastanneet n=78	Luottamushenkilöt n=24	Viranhaltijat n=54
Säännölliset tapaamiset kuntien yhteyshenkilöiden/vastuuhenkilöiden kanssa	64 %	67 %	63 %
Selkeästi määritellyt vastuuhenkilöt hyvinvointialueella	63 %	58 %	65 %
Selkeästi määritellyt vastuuhenkilöt kuntaorganisaatiossa	47 % (EOS 15 %)	46 % (EOS 21 %)	48 % (EOS 13 %)
Yhteistyön suunnitelmallisuus perustuen yhteisiin tavoitteisiin ja toimintamalleihin	45 %	38 %	48 %
Valmistelu yhteiseen tietopohjaan ja tilannekuvaan perustuen	28 %	29 %	28 %
Yhteistyön avoimuus, vuorovaikutteisuus ja kumppanuus	47 %	42 %	49 %
Kuntien ja hyvinvointialueiden luottamushenkilöiden välinen yhteistyö	27 % (EOS 36 %)	42 %	20 % (EOS 52%)
Päätöksentekoprosessien avoimuus	49 %	63 %	43 % (EOS 15 %)
Yhteistyö asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallisuuden vahvistamisessa ja toteuttamisessa	42 %	33 %	42 % (EOS 13 %)

Poimintoja kyselyn avovastauksista

(teemat avovastausten mainintojen lukumäärän perusteella)

4. TOIMIVAA TOP 5

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
2. Varautumisen yhteistyö
3. Työllisyyden edistäminen
4. Strategiset asiakirjat / sopimusten laadinta
5. Säännölliset johdon tapaamiset

5. PARANNETTAVAA TOP 5

1. Tila- ja kiinteistöksymykset
2. Työllisyyden edistäminen
3. Strategisen yhteistyön johtaminen (ml. päätöksenteko ja tavoitteiden asettaminen)
4. Varautuminen ja valmiussuunnittelu
5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Poimintoja luottamushenkilöiden avovastauksista (avovastausten mainintojen perusteella)

4. TOIMIVAA

- Strategisen tason tavoitteet ja on sovittu yhteistyön tekemisen tavoista
- Strategiset asiakirjat vahvistavat yhteistä tilannekuvaa / Yhteistyösopimukset
- Yhteinen ymmärrys HYTE- rahoituksen merkityksestä / HYTETU asiat toimivat
- Kiinteistöasiat on hoidettu hienosti yhteistyönä
- On edistytty työllisyyden hoidossa yhteistyöllä

5. PARANNETTAVAA

- Työllisyysasiat / työttömien palvelut
- Järjestöavustukset
- Asumiseen liittyvät ratkaisut / Ikäihmisten palveluasuminen
- Kiinteistöjen vuokrasopimukset
- Työnjako ja sen tuntemus
- HYTE-työhön liittyvät haasteet
- Tehtävänjako poikkeustilanteissa

Poimintoja viranhaltijajohdon avovastauksista (avovastausten mainintojen perusteella)

4. TOIMIVAA

- Kokonaisuus toimii hyvin
- Vuoropuhelu on parantunut
- Työllisyydenhoito, hyvät rakenteet ja sujuva yhteistyö
- Kolmannen sektorin kanssa erityisesti yhteistyö on hyvää ja sujuvaa
- HYTE-työssä on onnistuttu parhaiten
- Varautumiseen liittyvissä asioissa yhteistyö on ollut varsin sujuvaa
- Säännölliset kuntajohtajatapaamiset

5. PARANNETTAVAA

- Aamu- ja iltapäivätoiminta
- Tilakysymykset / Vuokrasopimuksiin liittyvät intressiristiriidat
- Kunnan ja HVA palveluverkkojen yhteensovittaminen
- Varautumisen yhteistyö näyttää epäselvälle
- Yhteistyön johtaminen
- Poliittinen päätöksenteko
- Työllisyyden edistäminen

Mikä on johtanut onnistumisiin? avoimet (n=45)

- Toimivat rakenteet (10)
- Tavoitteet / tavoitteellinen toiminta (7)
- Aktiivinen / säännöllinen vuoropuhelu (6)
- Yhteinen tilannekuva / tilannekuvatyo (4)
- Säännölliset tapaamiset (4)
- Sitoutuminen (4)
- Sovitut yhteistyön tekemisen tavat
- Yhteisen ymmärryksen lisääntyminen
  - *“Yhteinen ymmärrys HYTE-rahoituksen merkityksestä”*
  - *“HYTE-kertoimen merkitys on kirkastunut”*
  - *“Yhteiset intressit - taloudelliset seikat edistäneet yhteisen tahtotilan löytymistä...”*

Mikä johtanut epäonnistumisiin, avoimet (n=36)

- Viestintä (7)
  - *“Ymmärryksen / keskustelun puute”*
  - *“Ei ole käyty riittävästi etukäteen keskustelua”*
  - *“Väärä informaatio ja ihmisten väliset kommunikaatiokatkokset.”*
  - *“Viestinnässä epäonnistuminen”*
- Talouden haasteet (6)
  - *“Erilaiset näkemykset kustannusvastuista”*
  - *“Kuntien ja HVA:n eriytynyt talouspohja”*
  - *“Työllisyydenhoidon rahoituslaki ei kannusta aktivointiyhteistyöhön”*
  - *“Talouden haasteet sekä kunnissa että hyvinvointialueilla”*
  - *“Haasteet nousevat esiin heti kun eurot/kustannukset nousevat esiin”*
- Työnjako / epäselvät vastuut (4)
  - *“Ei tarkkaan määriteltyjä vastuita” / “Vastuujako selkeyttämättä”*
  - *“Työttömien palvelut: Työllisyysalueiden rajat poikkeavat hyvinvointialuerajoista.”*
  - *“3 eriaikaisesti aloittanutta TYMiä. TYM alueiden väliset erot hankaloittavat...”*

6. Mikä edistäisi parempaa onnistumista? (n=53)

- Yhdessä keskustelu / dialogi (12)
- Yhteisten tavoitteiden asettaminen / tavoitteiden seuraaminen ja mittarit (11)
- Avoimuus / rehellisyys / asioiden perusteleminen (4)
- Yhteinen tilannekuva / tietoperusta (4)
- Tulevaisuusajattelu
- Kokonaistaloudellinen ajattelu
- Molemminpuolinen arvostus
- Kansallisen ohjeistuksen yhtenäistäminen

7. Miten näet kuntiin ja hyvinvointialueisiin kohdistuvan valtion ohjauksen vaikuttavan yhteistyöhön? (n=47)

VAIKUTTAA MYÖNTEISESTI

- *"Tuo selkeyttä." / "Tukevaa"*
- *"Valtion ohjaus on ilmeisen välttämätöntä, jotta nykytilanteeseen saataisiin parannusta."*

VAIKUTTAA HEIKENTÄVÄSTI

- *"Valtion ohjaus on poukkoilevaa ja epäselvää, jonka vuoksi yhteistyö ei pääse rakentumaan tukevalle pohjalle."*
- *"Heikentää yhteistyötä, koska ohjaus perustuu pitkälti rahoitukseen."*
- *"Nykyinen rahoitusmalli luonut yhteistyötä heikentävää ilmapiiriä."*

TALouden TILANNE HAASTAA

- *"Tiukka taloudellinen ohjaus rajoittaa yhteistyötä." / "Heikentää yhteistyötä"*
- *"Taloudellinen tiukkuus molemmilla sektoreilla hankaloittaa työn- ja vastuun jakoa."*
- *"Niukka rahatilanne ajaa toimijoita vastakkain."*
- *"Jos ei ole talousvaikutusta niin mitään ei tapahdu."*
- *"Hyvinvointialueiden tiukka talous pakottaa karsimaan palveluja ja toimipisteitä."*

8. Kuvaile vapaasti, millainen rooli hyvinvointialueella on mielestäsi alueen elinvoiman edistämisessä? (n=48)

ROOLI ON KESKEINEN / TÄRKEÄ

- Hyvinvointialueen rooli on keskeinen.
- Rooli on keskeinen ja sitä ei huomioida riittävästi / Erittäin tärkeä.
- Hyvinvointipalvelut ovat ratkaisevan tärkeitä alueen elinvoiman edistämisessä.
- Hyvin järjestetyt ja toimivat palvelut ovat vetovoimatekijä maakuntaan.
- HVA edistää asukkaiden hyvinvointia, työkykyä ja mahdollisuutta turvalliseen elämään.
- Toimintakykyiset ja osallistuvat asukkaat tuovat elinvoimaa. / Elinvoima ja hyvinvointi kulkevat käsi kädessä.

MERKITTÄVÄ TYÖNANTAJA ALUEELLA

- Suuri työpaikka, jonka pitäisi houkutella hyvätuloisia veronmaksajia maakuntaan.
- Hyvinvointialue on merkittävä työllistäjä.
- Alueen suurin työnantaja.
- Tarjota työpaikkoja ja harjoittelupaikkoja alueellisesti.

EI ROOLIA / VAIN KUNTIEN TEHTÄVÄ

- Ristiriitainen rooli.
- Elinvoiman edistäminen on ensisijassa kuntien tehtävä.
- Tehtävänä vastata SoTePe palveluista.

Kiitos

Terhi.Virtanen@hyvil.fi

043 826 7361

HYVI
NVOINTI
ALU EYH
TI ÖV
ÄL **HYVIL** FÄ
RDS OMR
ÅDESBOL
AGET

www.hyvil.fi